

REGIONÁLNE DISPARITY NA SLOVENSKU VO SVETLE SOCIOEKONOMICKÝCH UKAZOVATE OV**REGIONAL DISPARITIES OF SLOVAKIA BASED ON SOCIOECONOMIC INDICATORS****RNDR. SLAVOMÍR BUCHER, PHD.**

Katedra geografie a aplikovanej geoinformatiky | *Depar.t of Geography and Applied Geoinformatics*
Fakulta humanitných a prírodných vied | *Faculty of Humanities and Natural Sciences*
Prešovská univerzita v Prešove | *University of Presov*
✉ *Studentská Ul. 17. Novembra 1, 081 16 Prešov, Slovak Republic*
E-mail: slavobucher@yahoo.com

Anotácia

V príspevku sa venujeme hodnotením vývoja vybraných socioekonomických ukazovateľov na území Slovenska v období rokov 2007 a 2013. Medzi socioekonomické indikátory regionálnych nerovností, ktoré sa snažíme v našom článku analyzovať patria miera evidovanej nezamestnanosti, miera evidovanej nezamestnanosti žien, priemerná mesačná mzda, počet uchádzačov o zamestnanie na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov a počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Na vyjadrenie vývoja socioekonomických disparít sme použili jednoduché miery variability ako je variačný koeficient.

Kľúčové slová

socioekonomické ukazovatele, miera nezamestnanosti, NUTS III, regionálne disparity, variačný koeficient

Annotation

The aim of this paper is to define of selected socio-economic indicators in Slovakia during the period 2007 and 2013. Contribution focuses on changes of socio-economic indicators like unemployment rate, unemployment rate of women population, average gross nominal wage, number of disposable job applicants (graduates) per 1.000 economically active population and number of long-term unemployment applicants per 1.000 economically active population. To express of the development of socio-economic disparities, we used a simple measure of variability such as coefficient of variation.

Key words

socio-economic indicators, unemployment rate, NUTS III, regional disparities, the coefficient of variation

JEL classification: R120, R110

Úvod

K významným problémom súčasnej Európy patrí nezamestnanosť, ktorá je spojená s nerovnomerným rozložením produkčných síl a hospodárskou krízou. S rastom nezamestnanosti dochádza aj k sociálnemu vylúčeniu, chudobe a degradácii kvality života jedincov, prípadne skupiny osôb (Angelovi, 2012).

Rast nezamestnanosti závisí od fázy ekonomického cyklu, ale zároveň je ovplyvnený nedostatkom ponuky a dopytom medzi tržným systémom a trhom práce, demografickými, sociálnymi, psychologickými faktormi. Na Slovensku sa od nástupu krízy nedarí efektívne zmierovať dopady nezamestnanosti nakoľko sú nedostatky nevyužívané nástroje aktívnej politiky štátu, čo má za

následok preh benie regionálních rozdielov socioekonomického rozvoja regiónov. Rozdielna úroveň nezamestnanosti v jednotlivých regionoch Slovenska má diferencovaný dosah na kvalitu života, s ktorou sú spojené psychologické riziká dlhodobej nezamestnanosti, sociálna izolácia a pokles životnej úrovne obyvateľstva.

V práci hodnotíme skupinu vybraných socioekonomických ukazovateľov, medzi ktoré zaradíme aj nezamestnanosť. Socioekonomické ukazovatele a najmä ich kvantitatívne vyjadrenia prostredníctvom štatistiky sledovaných hodnôt približujú sociálnu situáciu obyvateľstva sledovaných priestorových jednotiek (obec, okres, kraj a pod.) a naznačujú trendy jej vývoja (Michaeli, Matlovič, I-tok a kol., 2010).

Problematika socioeconomickej vyspelosti regiónov je úzko spätá s nastavením a hodnotením nástrojov regionálnej politiky. Spôsob, akým je táto tematika ponímaná determinuje proces regionálnej analýzy a teda aj jej výsledky, ktoré sú kľúčové pre regionálnu politiku (Horká, 2013).

K problematike regionálnej konkurencieschopnosti, regionálnym disparitám prispeli autori ako Wokoun (2010), Huggins (2003), Skokan (2004), Turok (2003) a Angelovi (2009).

1. Cieľ a metodika práce

Cieľom tohto článku je zhodnotiť a identifikovať príčiny nezamestnanosti v samosprávnych krajoch na Slovensku podľa vybraných faktorov, ktoré sa na jej tvorbe podieľajú. Vplyvom pôsobenia krízy sa regionálne rozdiely v nezamestnanosti ešte viac prehĺbili. Úroveň nezamestnanosti je výrazne podmienená ekonomickými, demografickými a sociálnymi faktormi. Snahou tejto analýzy bližšie špecifikovať vybrané ukazovatele, ktoré svojou povahou pôsobia na kvalitu života a životnú úroveň obyvateľstva v jednotlivých regionoch.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam sme si zvolili pre našu analýzu nasledovný súbor ukazovateľov, ktoré výraznou mierou ovplyvňujú ekonomické a sociálne podmienky a konkurencieschopnosť slovenských regiónov:

- **Miera nezamestnanosti** – reprezentuje základný ekonomický indikátor, ktorý názorne zobrazuje aktuálnu ekonomickú situáciu v regióne z dôvodu intenzity s akou reaguje na zmeny v ekonomike
- **Miera nezamestnanosti ženy** – reprezentuje gender kategóriu, ženy sú všeobecne vnímané na trhu práce ako rizikový faktor pri hľadani zamestnania (tehotenstvo, výchova detí) v porovnaní s mužmi. Predpokladáme, že aj vplyvom krízy sa rozdiely medzi pohlaviami v miere nezamestnanosti budú líšiť v neprospech nežného pohlavia
- **Priemerná mesačná mzda** – primárny ukazovateľ sociálnej úrovne regiónu reflektujúci disponibilné zdroje pre uspokojovanie základných životných potrieb a zaobstaranie spotrebitel'ských štandardov
- **Počet uchádzačov (absolventov) o zamestnanie na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov** – významný ukazovateľ pojednávajúci o prepojenosti školstva na trh práce. Vplyvom krízy sa výrazne prehĺbuje z dôvodu pretrvávajúcej vysokej diferencovanosti požiadavkami trhu a ponukou zručností a schopností absolventov škol
- **Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov** – Jedná sa o uchádzačov, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR SR viac ako 12 mesiacov. Dlhodobo nezamestnané osoby strácajú návyky, nemôžu sa adaptovať na nové technológie a podmienky trhu práce. Dlhodobá nezamestnanosť prispieva k sociálnemu vylúčeniu a zvýšenej kriminalite

Cieľom práce je taktiež poukázať na priestorovú polarizáciu krajov komparáciou vybraných ukazovateľov, zberom sekundárnych informácií v jednotlivých regionoch na Slovensku. Jednotlivé údaje sme spracovali za časový horizont 2007- 2013 z databáz Slovenského štatistického úradu (RegData).

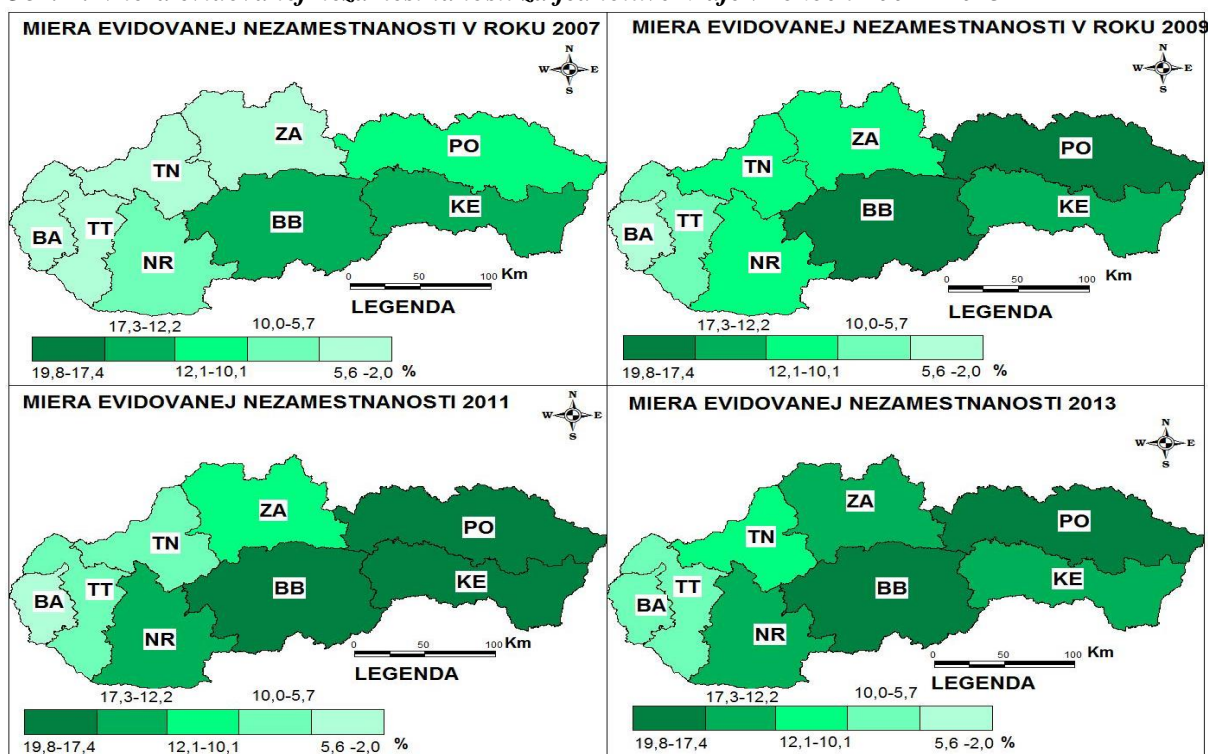
2. Hodnotenie jednotlivých indikátorov z poh adu priestorovej analýzy dát

V aka rôznorodosti prírodných podmienok a následne diferencovanému vývoju hustoty za udnenia do-lo k nerovnomernému rozlofeniu výrobných kapacít v jednotlivých regiónoch, o malo za následok rozdielny vývoj socioekonomických aktivít v geografickom priestore Slovenska. Významný vplyv na konkurencieschopnos územia mala aj exponovanos jednotlivých regiónov v okrajových horských a podhorských oblastiach, ktorá po as masívnej industrializácie v 60. a 70. rokoch 20. storo ia znemofl ovala výraznej-iu urbanizáciu priestoru. Faktor juľnej hranice ako potenciálnej konfliktnej zóny zohrával v asoch prvej eskoslovenskej republiky dominantnú úlohu v procese plánovania urbanizácie a industrializácie územia.

Po as relatívne krátkeho obdobia stability v národnej ekonomike, ktoré nastalo po tzv. kríze v 90. rokoch 20. storo ia a prechode z plánovaného na trhové hospodárstvo sa Slovensko v r. 2008 opä ocitlo pred novou výzvou v podobe globálnej hospodárskej krízy (Obr. 1).

Vývoj miery nezamestnanosti v sledovanom období 2007 ó 2013 v jednotlivých krajoch bol problémový. Charakteristickou rtou je priestorová diferencácia miery nezamestnanosti na krajskej a okresnej úrovni, ktorá sa po as krízy výraznej-ie preh bila. Vo v-etských krajoch na Slovensku po et nezamestnaných medziro ne stúpol. V roku 2013 najviac uchádza ov o zamestnanie a zároveň najvy—ie hodnoty miery nezamestnanosti evidujeme v Pre-ovskom (19,4 %), Banskobystrickom (18,3 %) a Ko-ickom kraji (17,2 %). Na druhej strane najnižšie hodnoty zaznamenali Bratislavský (6,2 %) a Trnavský (9,2 %) kraj (TŇU SR, 2014).

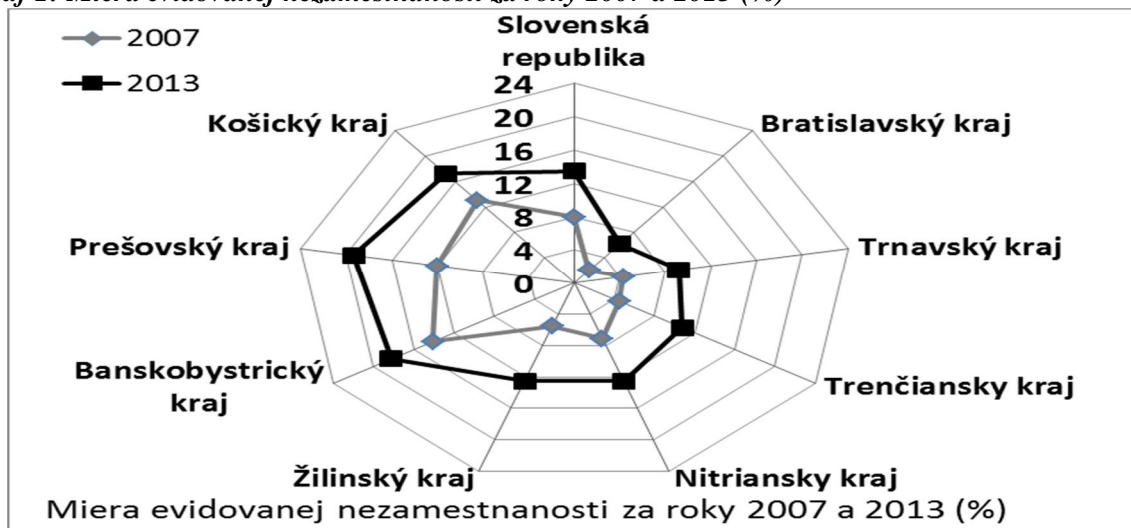
Obr. 1: Miera evidovanej nezamestnanosti za jednotlivé kraje v rokoch 2007 - 2013

Zdroj: TŇU SR, 2014

Diverzitu miery nezamestnanosti v sledovanom období reflektuje aj varia ný koeficient, ktorý na úrovni krajov klesol v roku 2007 z 58,5 % na 39,6 % v roku 2012. Pokles hodnôt varia ného koeficientu symbolizuje zníženie medzi krajských rozdielov miery nezamestnanosti, na druhej strane jeho hodnoty výrazne vzrástli v porovnaní s predkrízovou situáciou (Graf 1).

Graf 1: Miera evidovanej nezamestnanosti za roky 2007 a 2013 (%)

Zdroj: TUV SR, 2014

Pri komparácii mier nezamestnanosti sme v jednotlivých mapách poufili rovnaké intervalové rozpätie pre roky 2007 a 2012, pri om sme vychádzali z údajov v r. 2012. Jednotlivé okresy boli následne rozdelené do piatich kategórií (Obr. 2):

A. Vyspelé regióny (podpriemerná miera nezamestnanosti):

A1: Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V, Senec, Pezinok, Galanta, Trnava, Púchov, Piešťany, Myjava, Skalica, Malacky, Nové Mesto nad Váhom, Hlohovec. Spolu 16 okresov (2012), v roku 2007 patrilo do tejto kategórie, ktorá je vymedzená mierou nezamestnanosti menšou ako 9,1 % celkovo 49 okresov.

A2: Trenčín, Ilava, Košice IV, Martin, Banská Bystrica, Pílišina, Košice III, Nitra, Košice II, Košice I, Tlmač, Zvolen, Senica, Bánovce nad Bebravou, Poprad, Považská Bystrica. Spolu 16 okresov (2012), v roku 2007 prinálefalo tejto kategórii 9 okresov. Miera nezamestnanosti sa v tejto kategórii pohybuje v rozmedzí 9,1 % a 12,7 %.

B. Prechodné regióny, ktoré môžu by úspešné (priemerné hodnoty miery nezamestnanosti):

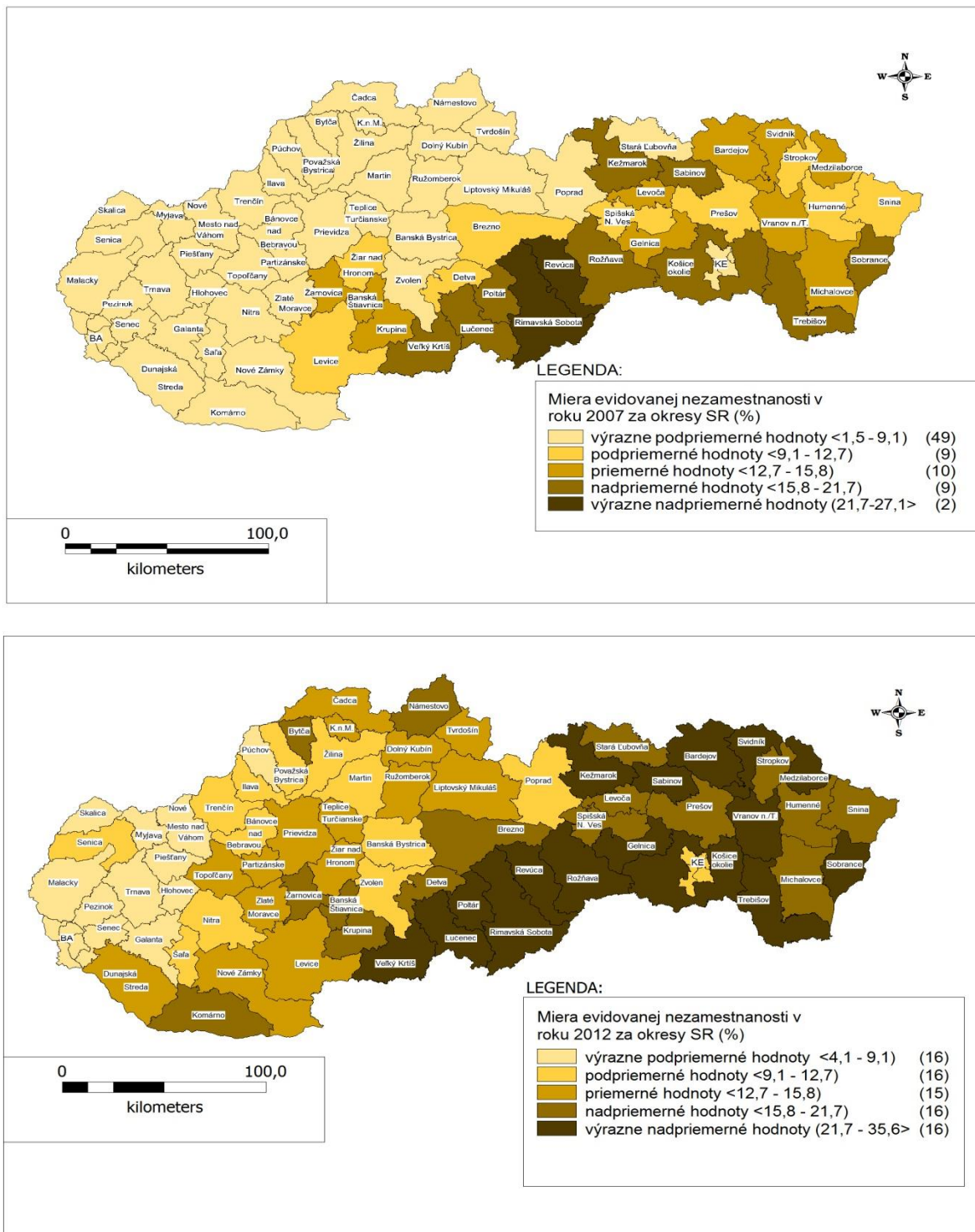
Topoľčany, Dunajská Streda, Prievidza, Zlaté Moravce, Ruflomberok, Šadca, Liptovský Mikuláš, Tvrdošín, Partizánske, Turianske Teplice, Nové Zámky, Kysucké Nové Mesto, fíar nad Hronom, Dolný Kubín, Levice. Celkovo patrí do tejto kategórie 15 okresov, v roku 2007 ich bolo 10. Miera nezamestnanosti je v intervale 12,7 % a 15,8 %.

C. Depresné regióny (podpriemerné hodnoty miery nezamestnanosti):

C1: Bytča, Stará Ľubovňa, Námestovo, Banská Ľupčavica, Humenné, Prešov, Spišská Nová Ves, Komárno, Brezno, Detva, Michalovce, Snina, Krupina, Stropkov, fíarnovica, Levoča. Spolu 16 okresov, v roku 2007 ich bolo 9. Miera nezamestnanosti osciluje od 15,8 % do 21,7 %.

C2: Medzilaborce, Bardejov, Svidník, Vranov nad Topľou, Gelnica, Košice-okolie, Lučenec, Veľký Krtíš, Sobrance, Trebišov, Poltár, Sabinov, Roľava, Keľmarok, Revúca a Rimavská Sobota. V tejto kategórii je spolu 16 okresov s najvyššou mierou nezamestnanosti, ktorá je v rozmedzí od 21,7 % do 35,6 %. V roku 2007 sa v tejto kategórii umiestnili dva okresy (Rimavská Sobota a Revúca).

Obr. 2: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch Slovenska 2007 a 2012

Zdroj: TĽU SR, 2014

Autori ako Korec (2003), Hampl (2001) vo svojich prácach upriamujú pozornosť na tzv. fenomén západno-východného gradientu, ktorý v značnej miere determinuje makropolohu krajín V4. Regióny lokalizované v blízkosti hraníc s Rakúskom a Nemeckom, čo je prípad aj Bratislavského kraja (spoločná hranica s Rakúskom) majú lepšie podmienky pre svoj socioekonomický vývoj. Najmä po transformácii obdobia sa tieto regióny dokázali plynulejšie adaptovať na nové trendy a inovácie vo výrobnodvetvovej štruktúre svojho hospodárstva, čo im umožnilo prílev priamych zahraničných investícií.

Nemenej dôležitý vplyv na vývoj nezamestnanosti a socioekonomického progresu regiónov mala aj regionalizácia Slovenska pod a Lukni-a (1985) na Západoslovenský centraliza ný región (ZCR) a Východoslovenský centraliza ný región (VCR). Tieto územia predstavujú aj v sú asnosti jadrové regióny, z ktorých sa inovácie íria do susedných regiónov. Práve regióny s najnižšou mierou nezamestnanosti sú lokalizované v západoslovenskom centraliza nom regiónu. Okresy v tomto regióne v aka diverzifikovanej hospodárskej ítruktúre vyuffili svoje komparatívne výhody, ktoré prispeli k tvorbe nových pracovných príležitostí a rozvoju podnikateľského prostredia. Geografická blízkos Viedne a Brna napomohla regiónu priláka zahraničných investorov. Ekonomické impulzy sa z tohto regiónu írili aj na Povaflie, ktoré predstavuje ekonomicky, sídelne a komunika ne najcennejšie územie severozápadného Slovenska. Tento priestor tzv. Západoslovenský centraliza ný región (ZSR) tvorí spojnicu medzi jadrovými územiaми Ko-íc a Bratislavy.

Kritické miery nezamestnanosti vykazujú dva regióny ó *severovýchod Slovenska a juh stredného Slovenska*. Tieto územia majú vysoký podiel vidieckeho obyvate stva pri om centrálne mesto okresu sa stáva hlavným zdrojom pracovných príležitostí a periférne oblasti vykazujú oraz v-šie marginality spojené s nepriaznivým demografickým vývojom a ítruktúrou obyvate stva (vysoký podiel rómskeho obyvate stva, nízky stupe dosiahnutého vzdelania), nedostato ná infra-ítruktúra, ktorá bráni dochádzke do zamestnania.

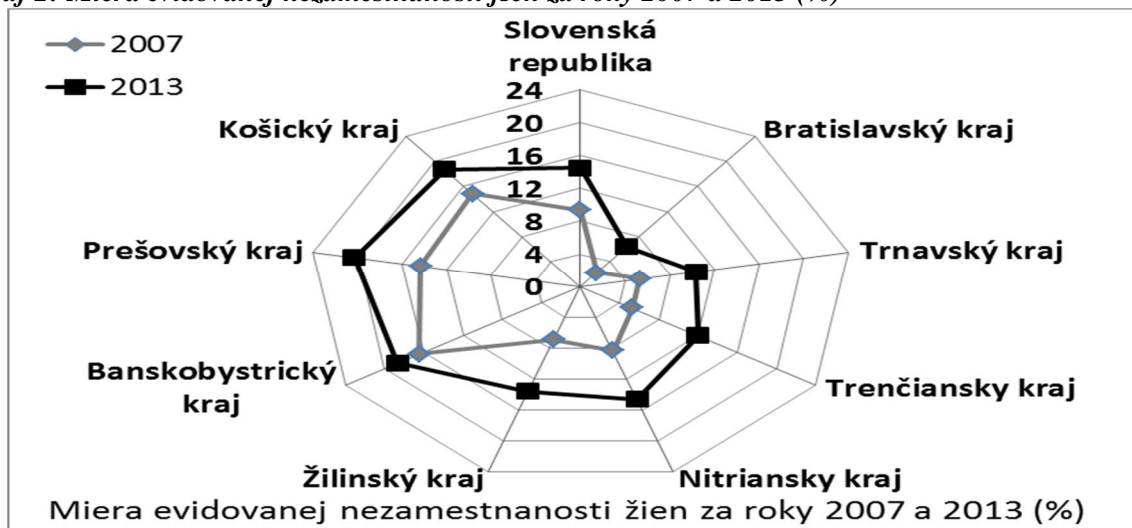
Uplatnenie údí na trhu práce je podmienené rôznymi charakteristikami, ako napr. pohlavie, vek, vzdelanie, príslu-nos k etnickej skupine. Nasledujúci ukazovate definuje mieru nezamestnanosti flien v jednotlivých krajoch SR za obdobie 2007 ó 2013. fieny sú v-eobecne vnímané na trhu práce ako skupina vystavená riziku opakovanej nezamestnanosti, pri om ekonomické a sociálne rozdiely medzi samosprávnymi kraji tento negatívny fenomén e-te viac prehľbujú.

Bratislavský kraj dlhodobo vyказuje najnižšiu mieru nezamestnanosti flien (Graf 2), o je významne ovplyvnené najmä jeho ekonomickou výkonnos ou výrazne presahujúcou priemer Slovenska. Priemerná miera nezamestnanosti flien za obdobie 2007 ó 2013 bola na Slovensku 12,7 %. Najnižšie priemerné hodnoty miery nezamestnanosti flien dosahoval Bratislavský (4,5 %) a Trnavský kraj (8,5 %), najvyššie hodnoty kopírujú kraje, kde je aj najvyššia celková miera nezamestnanosti ó Banskobystrický (18,9 %), Pre-ovský (18,3 %) a Ko-ický kraj (17,4 %). V sledovanom období medzi miera evidovanej nezamestnanosti vzrástla vo v-etkých krajoch. Mierny pokles evidovanej miery nezamestnanosti flien pozorujeme pri porovnaní rokov 2012 a 2013 vo v-etkých krajoch okrem Bratislavského kraja (Trnavský kraj z 10,48 % na 10,36 %, Tren iansky kraj z 11,98 % na 11,96 %, Nitriansky kraj zo 16,09 % na 14,65 %, filinský kraj zo 14,34 % na 13,62 %, Banskobystrický kraj z 21,2 % na 18,68 %, Pre-ovský kraj z 21,08 % na 20,31 % a Ko-ický kraj z 20,28 % na 18,66 %).

Hodnoty miery nezamestnanosti flien v jednotlivých krajoch kopírujú ich exponovanos v rámci Slovenska, klasifikáciu typov ekonomických ínností ako aj dôsledky ekonomickej recesie.

Vyššia nezamestnanos flien spo íva v ich uplatnení na trhu práce, ke fle po as kariéry a najmä v jej za íatkoch musia preru-í pracovný pomer z dôvodu materských povinností. Rodinné povinnosti ve akrát znemofl ujú flenám investova as a peniaze do budovania svojej kariéry, o sa odzrkad uje nišším príjmom a obmedzeným pracovným postupom. fieny vo v-šej miere pristúpia na íastkový pracovný úväzok, z dôvodu niššieho dosiahnutého vzdelania alebo rodinných povinností. Vyšej miere nezamestnanosti flien bráni aj nepriaznivá ítruktúra ponuky práce na na-om pracovnom trhu, ke fle je dopyt po robotníckych a remeselníckych pozíciách, na druhej strane klesá ponuka administratívnych pozícií, kde je zamestnaných najviac flien.

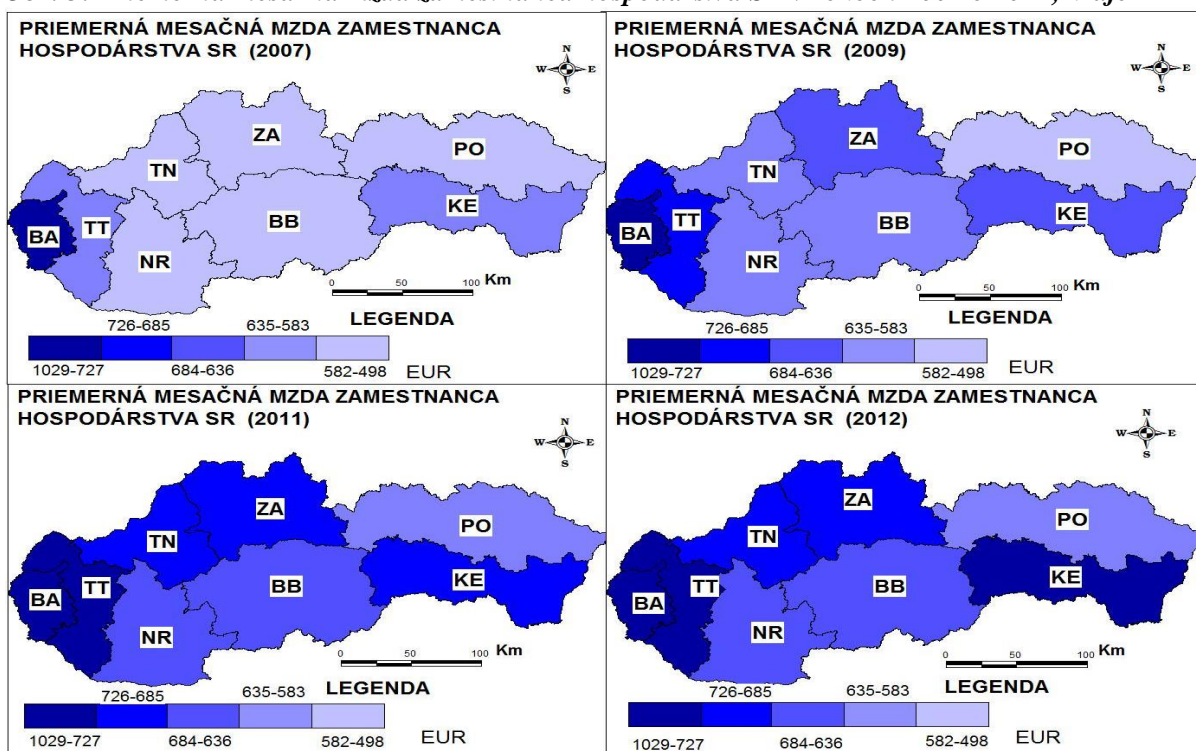
Graf 2: Miera evidovanej nezamestnanosti ťien za roky 2007 a 2013 (%)

Zdroj: TŮ SR, 2014

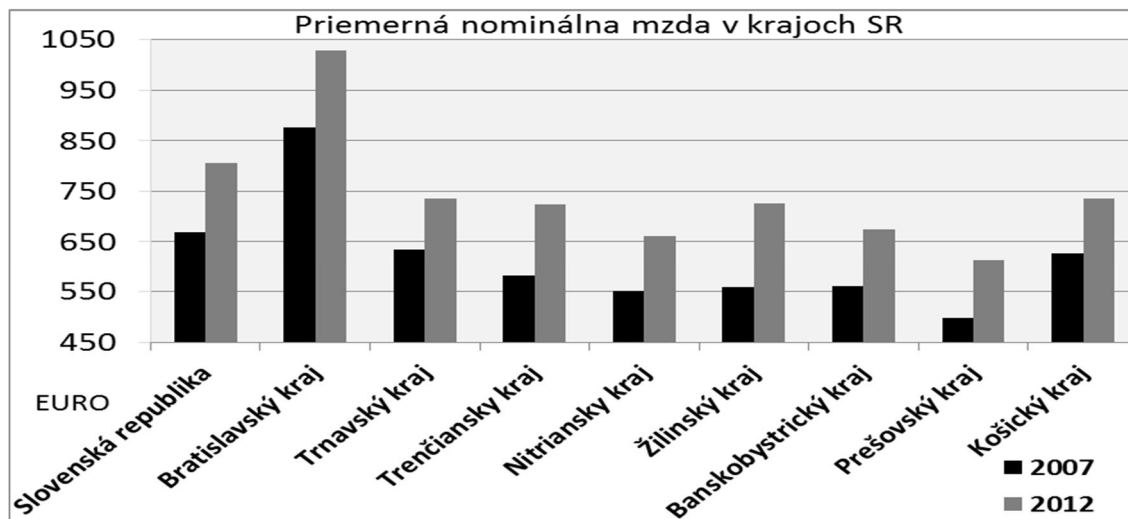
Diferencovanos priemernej mesa nej mzdy v samosprávných krajoch Slovenska má priamy dopad na zamestnanos . Priemerná mesa ná mzda v roku 2012 dosahovala v jednotlivých krajoch úrove 613 ó 1029 EUR, pri om na Slovensku bola 805 EUR. Najnižšiu mzdu dosahuje Prešovský (613 EUR) samosprávny kraj (Obr. 3, Graf 3). Prí inou nízkou mzdy je nedostatok pracovných príležitostí, vysoká miera nezamestnanosti a nízka miera informovanosti o možnostiach samozamestnania. V regiónoch s nízkou mzdou sú ťudia odkázaný dochádza za prácou, prípadne prijí pracovný úvazok s minimálnou mzdou. Vä ěina regiónov s podpriemernou mesa nou mzdou má vysoké zastúpenie vidieckeho obyvate stva, pri om ětát tieto územia nepodporuje, ostávajú bez rozvojových možností, ktoré by aspo ěasto ne pomohli rieši ekonomickú situáciu týchto marginálnych území.

Obr. 3: Priemerná mesa ná mzda zamestnanca hospodárstva SR v rokoch 2007 ó 2012, kraje

Zdroj: TŮ SR, 2014

Graf 3: Priemerná nominálna mzda v krajoch SR v rokoch 2007 a 2012

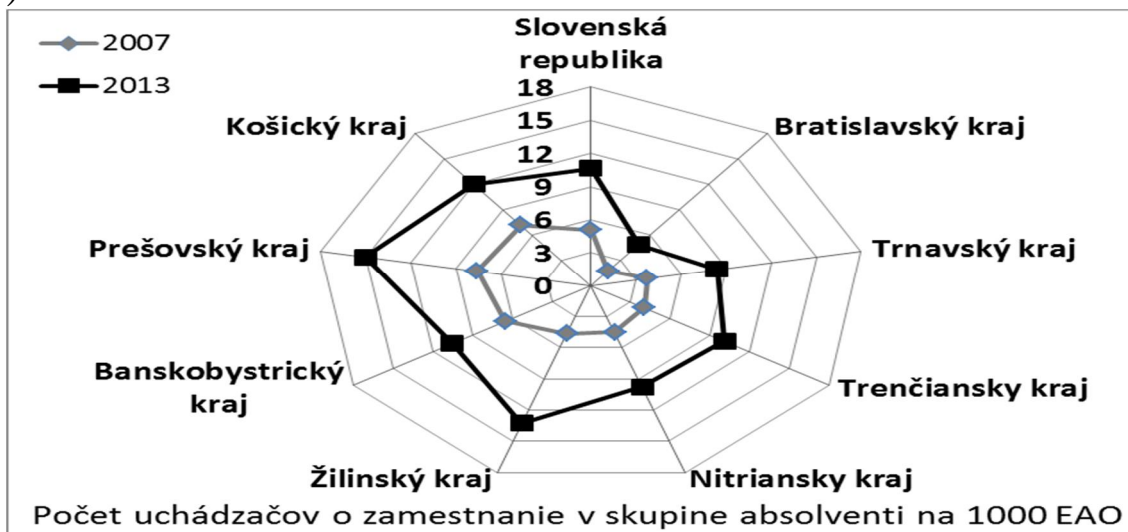

Zdroj: TUV SR, 2014

Vzdelanie predstavuje komparatívnu výhodu na trhu práce, av-ak v sú asnej krízovej ekonomika nie je posta ujúci diplom, ale konkrétna -pecializácie, ktorou absolventi dokáflu presved i zamestnávate a o svojich kvalitách a nadobudnutých schopnostiach.

Vzdelanostná -truktúra uchádza ov o zamestnanie odráfla nielen koncentráciu vzdelávacích zariadení nadregionálneho a celo-tátneho významu, ale aj hlavné znaky demografickej -truktúry regiónu, jeho ekonomické postavenie, prosperitu a regionálne osobitosti sociálneho vývoja (Tvecová, Raj áková, 2010).

Graf 4: Po et uchádza ov o zamestnanie v skupine absolventov na 1000 EAO za roky 2007 a 2013 (Ÿ)

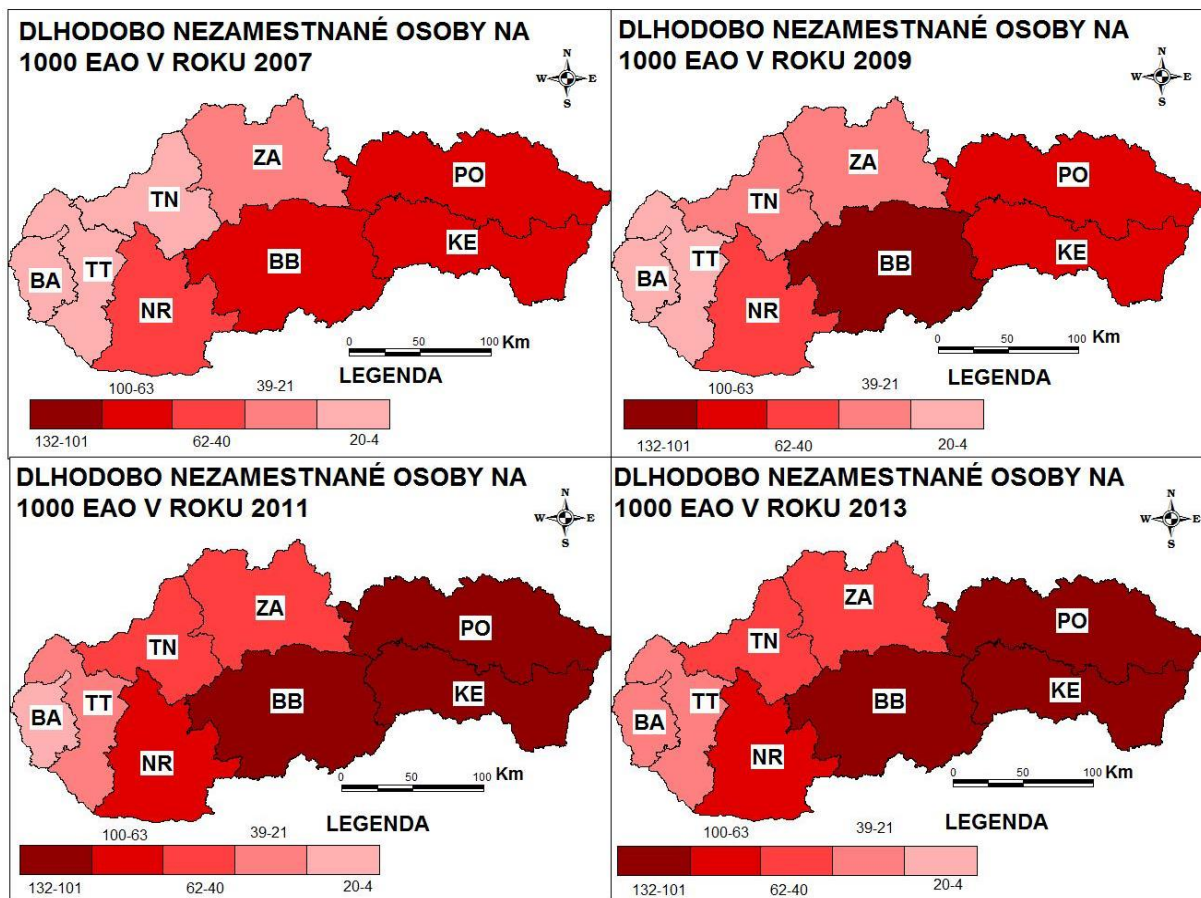
Zdroj: TUV SR, 2014

Vývoj po tu uchádza ov o zamestnanie (absolventov) v jednotlivých krajoch od za iatku krízy postupne narastal. Najvy-í po et absolventov bez práce na 1000 ekonomicky aktívnych obyvate ov pripadal v roku 2013 na Pre-ovský kraj (15). Po as celého sledovaného obdobia bol najniž-í po et uchádza ov z radov absolventov na 1000 EAO v Bratislavskom kraji. V roku 2007 pripadalo na 1000 ekonomicky aktívnych obyvate ov 1,7 absolventa bez práce, tento trend sa v roku 2013 zvý-il na 4,8 (Graf 4). Ak by sme chceli poukáza na prí iny tohto stavu museli by sme pristúpi ku komplexnému hodnoteniu vzniknutej situácie. Slovenská ekonomika v sú asnom krízovom období nedokáfle absorbova každoro ný nárast absolventov vysokých a stredných -kôl. Viacerí z nich majú

nedostato nú a asto nevhodnú prax, o bráni pri osvojovaní pracovných návykov. Na druhej strane je potrebné h ada prí iny aktuálneho stavu aj na strane stredných a vysokých –kôl, ke fle ponuka ich programov sa asto vymyká reálnym potrebám a požiadavkám zamestnávate ov a trhu práce. Prejavuje sa to najmä v ekonomicky depresívnych regiónoch Pre-ovského, Banskobystrického a Ko-ického kraja.

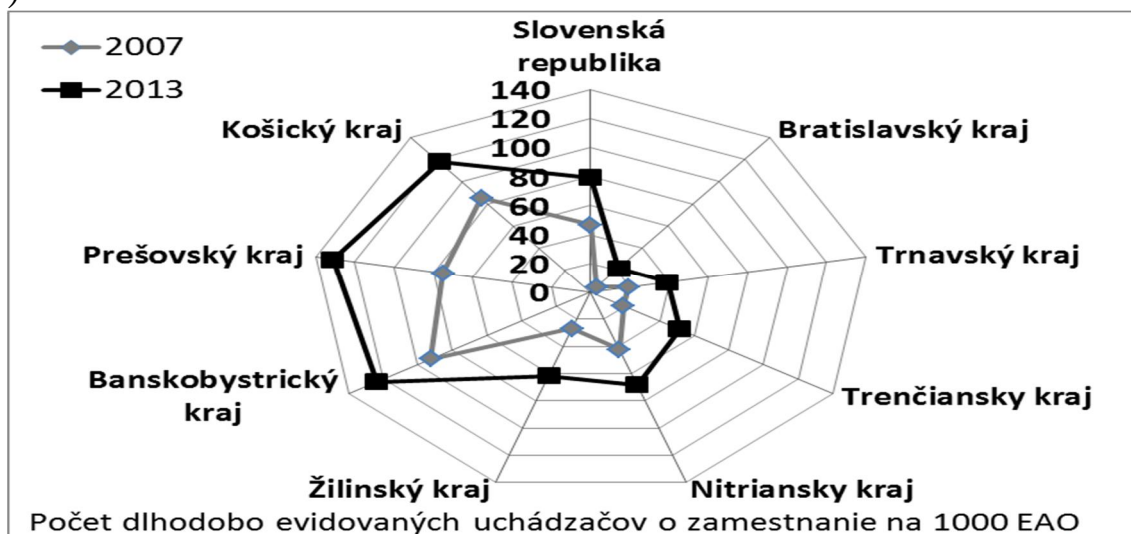
Posledným ukazovate om sme chceli priblífi aktuálny trend vývoja dlhodobej nezamestnanosti v jednotlivých samosprávnych krajoch na Slovensku. Na tento ú el sme si zvolili ukazovate po tu dlhodobo evidovaných uchádza ov o zamestnanie prepo ítaný na 1000 ekonomicky aktívnych obyvate ov (Obr. 4, Graf 5). Tento podiel je rozdielny vzh adom na ekonomickú výkonnos a vyspelos jednotlivých krajo. V roku 2013 nadobúdal tento ukazovate najnižšie hodnoty v Bratislavskom (21,7 Ÿ) a Trnavskom kraji (38,9 Ÿ) na opa nom konci sú depresné kraje ó Pre-ovský (131,1 Ÿ), Banskobystrický (123,9 Ÿ) a Ko-ický (117,7 Ÿ).

Obr. 4: Po et dlhodobo nezamestnaných osôb na 1000 EAO v rokoch 2007 ó 2013, kraje (Ÿ)

Zdroj: TŇÚ SR, 2014

Graf 5: Po et dlhodobo evidovaných uchádza ov o zamestnanie na 1000 EAO za roky 2007 a 2013 (Ÿ)

Zdroj: TŮ SR, 2014

Na potvrdenie predzna ených tendencií sme vyuffili aparát najjednoduch–ej bodovej metódy merania socioekonomického rozvoja regiónov (tab. 1), kde posledný riadok znamená celkové poradie jednotlivých krajov na základe priemerných hodnôt jednotlivých ukazovateľov. Modrá farba symbolizuje kraje, ktoré dosiahli najlepšie hodnoty v rámci socioeconomickej analýzy indikátorov, sivá predstavuje kraje s priemernými hodnotami a červená reprezentuje kraje, ktoré dosiahli podpriemerné hodnoty analyzovaných socioekonomických indikátorov.

Tab. 1: Výsledky hodnotenia metódou merania regionálneho rozvoja

Názov kraja	1	2	3	4	5	Body	Poradie
Bratislavský kraj	4,4	4,5	969	3,8	11,7	5	I.
Trnavský kraj	7,5	8,5	696	7,6	28,4	10	II.
Trenčiansky kraj	8,7	9,3	653	9,1	34,3	16	III.
Nitriansky kraj	11,1	12,8	624	9,1	54,3	25	V.
žilinský kraj	10,1	11,3	663	11,1	43,5	22	IV.
Banskobystrický kraj	17,9	18,9	621	10,6	111,0	36	VII.
Prešovský kraj	17,1	18,3	572	13,6	103,1	37	VIII.
Košický kraj	16,6	17,4	693	11,6	102,9	28	VI.

Legenda: 1 ó Miera evidovanej nezamestnanosti (priemer 2007 ó 2013), 2 ó Miera evidovanej nezamestnanosti flien (priemer 2007 ó 2013), 3 ó Priemerná mesa ná mzda zamestnanca hospodárstva SR, bez podnikateľských príjmov (priemer 2007 ó 2012), 4 ó Po et uchádza ov o zamestnanie z radov absolventov na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov (priemer 2007 ó 2013), 5 ó Po et dlhodobo evidovaných uchádza ov o zamestnanie na 1000 ekonomicky aktívnych obyvateľov (priemer 2007 ó 2013).

Zdroj: vlastný výskum

Záver

Dôležitým a v rámci krajín EÚ veľmi sledovaným indikátorom rozvoja regiónov je miera nezamestnanosti. Spolu s mierou nezamestnanosti úzko súvisí aj priemerná mesa ná mzda ako najpreukázanejší indikátor regionálnych disparít. Po as sledovaného obdobia môžeme konštatovať, že najvyššia nezamestnanosť bola v regiónoch s najnižšou priemernou mzdou a to sú Banskobystrický a Prešovský samosprávny kraj. Na druhej strane je všeobecne známe, že k silným stránkam regionálneho rozvoja Slovenska nepochybne patrí kvalifikovaná a na alej relatívne lacná pracovná sila. Komparatívna výhoda v podobe nízkej mzdy sa prejavila v spojení s realizáciou priamych zahraničných investícií, o súviselo s existujúcou ponukou možností pre rozvoj podnikateľských aktivít v regiónoch ako napr. Trnavskom (PCA Slovakia, s r. o.) a žilinskom (Kia Motors Slovakia, s r.o.) kraji. Napriek týmto a mnohým iným investíciám Slovensko neúspešne bojuje

s nezamestnanos ou absolventov a dlhodobou nezamestnanos ou. Možností rie-enia daných problémov je viacero, av-ak bez sú innosti aktívnych opatrení regionálnej politiky na centrálnej a regionálnej úrovni (prispôsobenie -tudiných odborov aktuálnej ponuke zamestnávate ov) nemôfleme o akáva zlep-enie danej situácie.

Literatúra

- [1] ANGELOVI , M., (2009). Regionálne disparity v Srbsku na úrovni okruhov. In *Význam udkého potenciálu v regionálnom rozvoji*. Podhájska: Východoeurópska agentúra pre rozvoj. pp. 16-23. ISBN 978-80-970277-0-4.
- [2] ANGELOVI , M., (2012). Vybrané teoreticko-metodologické aspekty výskumu kvality flivota s prihliadnutím na prihrani né regióny. In *Folia Geographica 20*, vol. 54, iss. 20, pp. 80-96. ISSN 1336-6157.
- [3] HAMPL, M., (2001). Geografie transformace v eské republice: celkové zhodnocení. In *Regionální vývoj: specifika eské transformace, evropská integrace a obecná teorie*. pp. 27-41.
- [4] HORKÁ, L., (2013). Factors of socioeconomic development of regions: an alternative approach to an assessment of regions. In *16th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 51-59. ISBN 978-80-210-6257-3. DOI 10.5817/CZ.MUNI.P210-6257-2013-5.
- [5] HUGGINS, R., (2003). Creating a UK Competitiveness index: Regional and local benchmarking. *Regional Studies*, vol. 37, iss. 1, p. 89-96. ISSN 1360-0591. DOI 10.1080/0034340022000033420.
- [6] KOREC, P., (2003). Population development, urbanization and regional disparities of Slovakia. *Acta Universitatis Carolinae: Geographica*, vol. 38, iss. 1, pp. 167-180.
- [7] LUKNIŤM., (1985). Regionálne lenenie Slovenskej socialistickej republiky z h adiska jej racionálneho rozvoja. *Geografický asopis*, vol. 37, iss. 2-3, pp. 137-163.
- [8] MICHAELI, E., MATLOV , R., IŤOK, R., et. al., (2010). *Regionálny rozvoj pre geografov*. Pre-ov: Pre-ovská univerzita v Pre-ove. ISBN 978-80-555-0065-2. p. 717.
- [9] Regionálna -tatistika, Trh práce, Evidovaná nezamestnanos . ŤÚ SR, 2014 Regdat, 2007-2013, Dostupné z: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>>
- [10] SKOKAN, K., (2004). *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis. ISBN 80-7329-059-6. p. 160.
- [11] ŤVECOVÁ, A., RAJ ÁKOVÁ, E., (2010). Regional disparities of unemployment in Slovakia. In *13th International Colloquium on Regional Sciences. Conference Proceedings*. Brno: Masarykova univerzita. pp. 118-125. ISBN 978-80-210-5210-9.
- [12] TUROK, I., (2004). Cities, Regions and Competitiveness. *Regional Studies*, vol. 38, iss. 9, pp. 1069-1083. ISSN 1360-0591. DOI 10.1080/0034340042000292647.
- [13] WOKOUN, R., (2010). Teoretické a metodologické p ístupy k výzkumu regionální konkurenceschopnosti. *Regionální studia*, 2/2010 pp. 2-7.